

על הספר: על הנייר

מחברים: מחבר/ת: זכים, מיכאל
סימן מדף: זכי
מספר מיון: 676.2
משפט אחריות: מיכאל זכים ; עורך מדעי: און ברק
מדיה: ספרים
סוג: ספר עיון
קהל היעד: מבוגרים
עמודים: 158 עמודים. כולל מראי מקום לציטוטים (145-158)
גובה: 21 ס"מ
מוציאים לאור: הקיבוץ המאוחד מקום הוצאה: בני-ברק, הוצאת מכון ון ליר
שנת הוצאה: 2025
מסת"ב: 9789650214548
מס. המרכז לספריות וספרות: 25-2786
שפה: עברית
סדרה: סדרת אובייקטים גלובליים
תאריך קטלוג: 25/05/2026
מילות מפתח: היסטוריה, כלכלה, נייר, טכנולוגיה וחברה

תקציר:

תולדות הנייר כרוכות בתולדות העמים. חומר זה, העשוי סיבים שרוסקו וסודרו מחדש באופן שייטיב עם מגע העט ותבניות המכבש, תמים רק למראה. יעיל לאין ערוך בהשוואה ללוחות הטינו, פני האבן, קלפי העור, החרסים והפפירוסים שקדמו לו, הנייר מצעיד את הציוויליזציה קדימה כבר אלפיים שנה. על כן, הנטייה הרווחת לבטל את אשר "נותר על הנייר" כחסר משקל, ולראות ב"פיסות נייר" לא יותר מסרח עודף של מערכות החיים, מטשטשת את חלקו המכריע של הנייר בחיינו. שהרי אותו חפץ – והפיכתו לניירת ברגע שנרשמים עליו מחשבות וחשבונות – הוא המוציא לפועל של כלל תוכניותינו. הספר על הנייר נדרש לתופעה זו כפי שהיא באה לידי ביטוי בשני מפעלי הדגל של המודרנה: המצאת הקפיטליזם ובניית האומה. הסיפור מתמקם בלשכות המסחר שהתארגנו בארצות הברית במאה התשע-עשרה כדי לנהל את כלכלת השוק; וכן במשרדי המינהל הקולוניאלי שפעלו באותה התקופה בלונדון ובתת-היבשת בדרום אסיה כדי ליצור ישות מדינית בהודו. קריאה באותיות הקטנות של שלטון המכתבה הזו, שכבש את העולם באמצעות עטי מתכת, נוהלי תכתובת וטבלאות סטטיסטיות – לצד פרקטיקות נוספות – חושפת עד כמה המציאות שלנו בנויה על יסודות של נייר. האם המסך האלקטרוני מבשר את קץ אלפיים שנות ההיסטוריה של הנייר? שאלה זו עומדת במרכז הפרק החותם את הספר, הבוחן את המשך השימוש שלנו ב"עמודים", "דפים" ו"תיקיות" כדי לעמוד על מקומה של תרבות המכתבה בעידן הממוחשב. -- מהכריכה האחורית